

Shrek

Shrek

Shrek
Andrew Adamson, Vicky Jenson
DreamWorks, PDI
2001
Universal
16:9 Fullskjerm
Dolby Digital 5.1
90 min.
2

6

Moro i grønt

Rekken med vellagde og morsomme animasjonsfilmer begynner etter hvert å bli lang. Filmer som *Toy Story* 1 og 2, *Monsters Inc.* og *Ice Age* har alle gjort suksess. Felles for dem er at de er morsomme på flere nivåer samtidig og dermed blir familiefilmer i ordets rette forstand. Mens familiens minste gjerne setter mest pris på de spennende figurene og slapstick-humoren i disse filmene, vil de litt eldre le seg skakke av de skarpe kommentarene, parodiene og andre elementer som antagelig går de minste hus forbi.

Shrek er et grønt troll som bor i en sump langt inne i en skog. Der lever han et stille og fredelig liv og er tilsynelatende tilfreds med tilværelsen. Men det hele får en brå slutt når den onde Lord Farquaad en dag bestemmer seg for å deportere alle eventyrfigurene (inkludert Pinocchio, Peter Pan og de tre små griser) i kongeriket til - nettopp - sumpen hvor Shrek har sitt tilholdssted. Shrek er lite fornøyd med tingenes tilstand (hvem vil vel for eksempel ha ulven fra fortellingen om Rødhette og ulven sovende i sengen sin?) og drar for å oppsøke Farquaad for å få en slutt på tullet. De to inngår en avtale; hvis Shrek klarer å frigjøre den vakre prinsessen Fiona fra dragens klør skal han få lov å ha sumpen sin i fred. Sammen med et innpåslitent snakkende esel drar han av gårde for å fullføre oppdraget, men det blir en tøff jobb og prinsessen er ikke helt slik som man skulle tro etter første øyekast..

Det er de to gigantene Pixar/Disney og DreamWorks som kappes om å levere høybudsjetts animasjonsfilmer nå om dagen. Tidligere er det Disney som har rådet grunnen alene, og jeg tror tror vi skal være glade for at de har fått litt konkurranse - det er neppe tilfeldig at vi har sett en fornying og gjenoppblivning av denne genren de senere år. Det begynte liksom med *A Bug's Life* (Pixar/Disney) og

Antz (DreamWorks) og siden har det gått slag i slag med den ene geniale animasjonsfilmen etter den andre fra begge kanter.

«Ukonvensjonell» er kanskje det (kjedelige) ordet som aller best beskriver denne filmen. Først og fremst er det et par temmelig uvanlige helter som drar ut for å redde en uvanlig prinsesse etter ordre fra en uvanlig prins. Og det er bare begynnelsen - glemt alle gamle «regler» for hvordan prinser, prinsesser og drager skal se ut og oppføre seg i eventyrene. Et enkelt eksempel: Prinsessen Fiona går rundt og synger og ender opp i en duett med en liten fugl som sitter på en gren like ved redet sitt. Hun synger i stadig høyere toneleie, inntil fuglen plutselig eksploderer(!). I neste scene sitter våre tre helter og steiker speilegg... Shrek tar altså et hemningsløst oppgjør med alle klassiske eventyrfortellinger og resultatet har blitt strålende underholdning.

En animasjonsfilm av denne typen er sjelden bedre enn den sjarmen filmskaperne klarer å blåse inn i karakterene. I

Shrek lykkes de i godt monn - både Shrek (Mike Myers), eselet (Eddie Murphy) og Fiona (Cameron Diaz) fungerer kjempefint - særlig er det samspillet mellom de to førstnevnte som virkelig løfter stemningen. Shrek og eselet går stadig vekk rundt og småkrangler og kommer med små stikk til hverandre. Kommentarene sitter løst, og stemningen smitter snart over på publikum - vennskapet mellom dem utvikler seg gradvis ettersom historien utvikler seg og etter hvert føler man at man kjenner disse to gærningene ganske godt. Det er en prestasjon, særlig tatt i betraktning filmens relativt korte spilletid på kun 90 minutter.

Prinsesse Fiona passer godt inn i trekløveret, selv om hun introduseres relativt seint i historien. Dette er en jente med bein i nesene, som vet å sette «gutta» på plass når det trengs - at hun også er ekspert på kampsport à la Matrix kommer også godt med i et knipetak. Dette er forresten en utilslørt referanse til Cameron Diaz' innsats i *Charlie's Angels* og illustrerer at man finner en rekke «likhetstrekk» mellom de animerte karakterene og skuespillerne som gir dem stemme. Slik var det også med *Antz*, en av DreamWorks' andre velkjente animasjonsfilmer.

Det er ikke mye å utsette på valget av Mike Myers, Eddie Murphy og Cameron Diaz som «stemmegivere» til de tre hovedpersonene. Det samme kan sies om John Lithgow (godt kjent for sin innsats i tv-serien *3rd Rock From the Sun*) i rollen som den onde Lord Farquaad. Skal man være litt stygg (og det kan man jo godt være i en filmanmeldelse, visstnok) så kan man kanskje si at Eddie Murphy her gjør sin beste rolle på veldig lenge - mannen er kanskje ingen stor skuespiller, men han er rappkjeftert som svarte, og den egenskapen får han god bruk for her i *Shrek*. Ærlig talt får vel filmen også mindre ut av Mike Myers' talent enn man kunne forvente, men det glemmer man raskt.

Til tross for at dette er en eventyrfortelling litt utenom det vanlige er den ikke sååå ekstraordinær at det også blir plass til litt moral og et budskap om at det ikke er de indre verdiene som betyr noe og ikke hvordan man ser ut (noe Shrek sjøl skal være ganske glad for). Men det gjøres heldigvis på en temmelig usentimental måte, og sånn er det jammen ikke alltid i familiefilmer.

Skal du skaffe deg en film hele familien kan se sammen, så er ikke

Shrek noe dårlig alternativ. Den er blant de beste animasjonsstorsatsningene de senere åra, og det sier faktisk ikke så rent lite. Eneste problemet denne anmelderen ser med denne filmen er at den er en halvtime for kort, for når rulleteksten går over skjermen vil man bare ha mer, mer, mer.

Utgivelsen:

Hvis filmen føles for kort, så er det jo tross alt greit at det her følger med en del bonusmateriale i velkjent *Shrek*-stil, for å bruke et slikt uttrykk. Klikker man seg inn på menyen med bonusmaterialet kan man finne en del ekstrastoff av det litt uvanlige slaget.

Shrek in the Swamp Karaoke Dance Party er en morsom sak der figurene fra filmen framfører biter av mer eller mindre kjente sanger (Madonnas «Like A Virgin» er en av dem). Litt i samme gaten er

Character Interviews som en liten making of «dokumentar» der *Shrek*, Fiona, eselet og Lord Farquaad forteller litt om hvordan det var å spille inn filmen og hvordan de ser for seg tilværelsen etter *Shrek*.

Familiens minste (og kanskje også de litt større) kan more seg med en del interaktive spill som *Decorate the Gingerbread Man* (du skjønner poenget etter hvis du ser filmen), en «Character Morph»-funksjon der man kan sette sammen kroppsdeler fra de ulike hovedkarakterene og lage nye morsomme kombinasjoner, samt en spørrekonkurranse av det ikke altfor vanskelige slaget.

Av litt mer standard-supplement er det inkludert en dokumentar kalt

The Tech of Shrek, som tar for seg de ulike delene av den vanvittig omfattende jobben det et å lage en film som dette. Interessant nok for de med litt interesse for den tekniske delen av animasjonsfilm. Det er også inkludert en kort dokumentar om hvordan de ulike karakterene har blitt dubbet rundt omkring i verden, kalt

International Dubbing Featurette. Dessverre handler det ikke om de norske bidragsyterne, som forøvrig inkluderer Asgeir Borgermoen fra barne-tv (som *Shrek*) og komikeren Thomas Giertsen (som gir stemme til eselet). Kommentarsporet er ved regissørene Andrew Adamson og Vicky Jenson, samt produsent Aron Warner. Forsåvidt interessant nok, men med en vektlegging av de tekniske aspektene, som man jo kan tenke seg med en film som dette.

Til slutt må vi nevne den såkalte

Shrek Re-Voice Studio-funksjonen. Denne er tilgjengelig på en egen DVD-ROM seksjon på platen og fungerer slik at man selv kan legge inn stemmen til karakterene i filmen ved hjelp av en PC-mikrofon. Man kan enten si det samme som karakteren sa i filmen, takket være en karaoketekst, eller man kan komme opp med egne forslag til dialog. En fiffig sak, og nok et eksempel på at *Shrek*-gjengen har prøvd å sette sammen en DVD litt utenom det vanlige.

Menyen er naturligvis også animerte, og signert folka som laget filmen. Her blir det rom for et nærmere møte med en del av de figurene som ikke fikk så mye spilletid i selve filmen.

Bildekvaliteten (formatet er 1.85:1) på selve filmen er naturligvis helt enestående. Med en ren digital-til-digital overføring er det vel heller ikke annet å vente. Her er det selvfølgelig ikke tegn til sår eller rusk av noe slag og med knallgode kontraster og skarpe farger blir det topp kvalitet. Fargetonene som benyttes er forøvrig stemningsskapende og bidrar til filmens egenartede atmosfære.

Lyden, i Dolby Digital 5.1, er kanskje ikke fullt så imponerende. Dialogen vektlegges på bekostning av andre lydeffekter og lydbildet blir dermed ikke fullt så rikt som man kanskje kunne ønske seg, men dette bidrar ikke til å redusere den totale filmopplevelsen.

Anmeldt av LH, 31.01.04

Anmeldelsen ble opprinnelig publisert hos [Hjemmekinoguiden DVDnett.no](#)

Relaterte utgivelser:

[Shrek 2](#)

[Shrek den tredje](#)

Ja

[Shrek cover;](#)